

Trinxera del Ferrocarril

Sant Quirze del Vallès

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Al costat oest de la via dels Ferrocarrils Catalans.
Emplaçament Situat 500 metres més avall de l'estació de Sant Quirze del Vallès.

Coordenades:

Latitud: 41.52155
Longitud: 2.08985
UTM Est (X): 424061
UTM Nord (Y): 4597057

Classificació

Número de fitxa 08238 - 10
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Jaciment paleontològic
Estil / època: Cenozoic
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Inclòs al Catàleg de béns a protegir de Sant Quirze del Vallès de l'any 2022 com a BCIL (núm. J-01) (publicat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya DOGC n. 9192 amb data 27/06/2024).

Data aprovació: dj., 27/06/2024 - 12:00
Número inventari Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya:
Generalitat i altres inventaris IPAPC-11833
Accés Sense accés
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Quirze del Vallès
Autoria de la fitxa Laura Pinto Font
Data de registre de la fitxa: dc., 25/12/2024 - 11:08

Descripció

Jaciment clàssic de vertebrats fòssils del Vallès-Penedès. Des de la seva descoberta als anys 20 del segle passat, s'hi han documentat més de 40 espècies d'insectívors, lagomorfs, rosegadors, carnívors, proboscidis, perissodàctils i artiodàctils. Entre aquests hi ha la fauna més antiga de l'anomenat Complex Continental Superior.

Observacions:

Donat que va ser el primer jaciment paleontològic documentat al municipi, originalment va ser referenciat amb alguns dels seus topònims (Sant Quirze de Terrassa, Sant Quirze de Galliners o simplement Sant Quirze). Amb la troballa de nous jaciments al municipi passa a utilitzar-se el nom Trinxera del Ferrocarril per identificar-lo clarament.

Història

Aquest jaciment paleontològic, el primer documentat al terme municipal de Sant Quirze, va ser descobert a principis de la dècada de 1920 a causa de l'excavació d'una trinxera per a fer passar la via del ferrocarril entre Sant Cugat i Sabadell. Hi ha alguns desacords en la literatura sobre la data exacta de la descoberta, però és lògic pensar que es realitzés abans del 1922, quan va ser inaugurada l'estació del ferrocarril a Sant Quirze, i amb total seguretat abans del 1924, any en el qual alguns dels fòssils van ser publicats per Josep Ramón Bataller, del Museu Geològic del Seminari de Barcelona (MGSB).

Els primers anys després de la descoberta la majoria de restes van ser recollides pel col·leccionista aficionat Màrius Guérin (donades al MGSB després de la seva mort l'any 1968) i pel mateix Bataller. A la dècada de 1930 el jaciment va ser excavat per Miquel Crusafont i diversos dels seus col·laboradors del Museu de Sabadell; després d'una aturada durant la Guerra Civil, les excavacions van ser repeses a la dècada dels 40 fins que, a principis dels 70 el jaciment va ser considerat gairebé exhaurit. No obstant això, en una excavació d'urgència el 1994-1995 personal vinculat a l'Institut de Paleontologia Miquel Crusafont de Sabadell va recuperar noves restes de vertebrats, entre elles el crani d'un rinoceront *Aceratherium tetradactylum* pràcticament sencer.

Bibliografia

ALBA, D. M., SIARABI, S., ARRANZ, S. G., MCKENSIE, S.; CASANOVAS-VILAR, I. Dental remains of *Parachleuastochoerus valentini* (Suidae: Tetraconodontinae) from the early Late Miocene of Sant Quirze (Vallès-Penedès Basin, NE Iberian Peninsula). Taxonomic and phylogenetic implications. A "Swiss Journal of Palaeontology", vol. 144, art. 9.

BATALLER, Josep Ramon (1928). Contribució a l'estudi dels mamífers fòssils de Catalunya. *Arxius de l'Institut de Ciències*, 12.

CRUSAFONT, Miquel (1969). Història de la paleontologia a Sabadell. Sabadell, Institut de Paleontologia.

DDAA (2024) Catàleg de béns a protegir. Pla d'ordenació urbanística municipal de Sant Quirze del Vallès. Ajuntament de Sant Quirze del Vallès.

Enllaços d'interès:

